

za 15. avgusta opoldne, nimajo nikake
pravne podlage.

LONDON, 1. Velika Britanija je izročila Franciji, Italiji, Jugoslaviji, Grški, Romunski in Portugalski noto, v kateri javlja, da je Velika Britanija primorana radi zahtev Zedinjenih ameriških držav, da se plačajo Ameriki dolgujoča posojila v znesku 850 milijonov funtov šterlingov, zahtevati vrnitev vseh danih vojnih posojil v skupnem znesku 1098 milijonov funtov šterlingov. Nota dalje izraža obžalovanje angleške vlade, ki je morala opustiti misel, da se vojna posojila črtajo. Anglija ni z ozirom na zahtevo Amerike v položaju zavezniškom teh dolgov odpustiti, ker mora plačati svoje dolgove Ameriki.

o Po pisanju fašistovskega glasila so s
ti ravnale fašistovske naskočne čete, ki s

krožile in krožijo še oborožene v avtomobilih po mestu in okolici.

Ze prvi dan stavke so zapustili delo delavci v ladjedelnicah, tramvajski uslužbenci in mornarji, prednočnim pa so začeli stavkati tudi železničarji. Privatni uradniki, trgovski pomočniki, natakarji, cestni pomočniki in druge delavske kategorije se niso udeležile stavke, tako da se v mestu samem stavka ne občuti mnogo, tem manj, ker je postal promet vsled drženja tovornih avtomobilov, polnih stražnikov in fašistov, še bolj živahen. Trgovci so bili v torek zjutraj iz strahu pred izgredi zaprti trgovine, a si jih pozneje vsled posredovanja fašistov zopet odprli in okrasili z zastavami. Tramvaj je začel prvi dan stavke voziti še-le po 10. uri, toda izšlo je iz kolone le nekoliko vozov, ki so jih vozili fašisti in kraljevi stražniki.

Delavci v ladjedelnicah in mornarji so se složno odzvali pozivu na stavko. Delavci, ki so bili v jutranjih urah že na poti na delo, so se vrnili, ko so izvedeli za stavko, iz pristanišča pa so odpluli le obalni parniki družbe Istria-Trieste. Mornarji na parniku «Venezia», ki je imel odpotovati že zjutraj, in na drugih parnikih so dvignili mostove, da preprečijo prihod fašistov. Parnik pa je vendar odplul okoli poldne, ker so fašisti vdrli na krov in prisilili mornarje na odhod. Posadke na parniku «Wilson», Aquileia in «Africa» so se tudi uprle ukazu za odhod. Po brezupešnem posredovanju lučnega poveljstva so zasedli prosto luko vojski s strojnicami in oklopnimi avtomobili. Istočasno se je vkrcala v luki tudi torpedolovka «Abba», ki je priplula iz Pule. Toda mornarji so se pripravili na obrambo in so preprečili z brizganjem vode iz brizgalnic prihod častnikov lučnega poveljstva na parnik. Še-le podvestorja De Filippija, kabinetnega načelnika Rendino, kom. Michelesija, majorja Tosellija in orožniškega poveljnika Bertarellija so pustili mornarji «Wilsona» na krov. Med tem ko se je pokovnik Marzari pogajal z mostov, je vojaštvo vdrlo na krov in prisililo posadko, da se je izkrcala. Nekoliko oseb je bilo pri tem aretiranih. Kmalu potem je bil na podoben način zaseden tudi parnik «Aquileia». Mostovo je bilo tudi tukaj izkrcano in nekoliko oseb je bilo aretiranih. Ker pa se je del mostva izjavil pripravljenega za odhod, je bilo ukrenjeno, da se zopet vkrca. Tako je «Aquileia» odplul. Na «Wilson», ki ima prepeljati izseljence v Ameriko je bila poslana druga posadka.

V torek zvečer so začeli stavkati tudi železničarji. Železniški promet se je moral vsled tega omejiti. Nekateri vlaki odhajajo in prihajajo pod vodstvom fašistov, fašistovskih železničarjev in vojakov. Listi prvi in drugi dan stavke razen «Popolo di Trieste» niso izšli, ker so se tržaški tiskarji odzvali pozivu svojih kolegov v kraljestvu, da se udeležijo stavke. Pred snočnim pozno zvečer pa je nenadoma tržaška tiskarska zveza sklenila, da konča stavka. Tako traja tiskarska stavka po celi Italiji še dalje, dočim je v Trstu končana. Vsled tega sklepa tiskarjev lahko torej izide tudi naš list, ki pri sedanjih stviki ni prav nič prizadet.

Tekom trodnevne stavke je prišlo tupam do incidentov med fašisti in stavkujočimi. Ze prvi dan je prišlo do posameznih spopadov med nasprotnimi naskočinimi četami. Okoli 22 je bila vržena pri Bosketu proti tramvajskemu vozu bomba, ki pa ni naredila nikake škode. Drugi dan je prišlo do spopadov med oddelkom fašistov in železničarji pri Sv. Andreju. Poldnevne istega dne so fašisti poizkusili vdreti v prostore komunističkega «Lavoratora». Vrgli so tudi bombo proti poslopju, toda stražniki so napad odbili. Istočasno je skupina fašistov vdrila v garažo v ulici Galilei, v kateri se je nahajal avtomobil komunističkega «Lavoratora». Vzela je avtomobil, ga odpeljala proti pomolu «Audace» in ga pogolnala v morje. Ponoči so se tupatam slišali polki bomb. Tudi proti openskem tramvaju, katerega uslužbenci se niso udeležili stavke, je bila vržena prednočnim bomba, ki pa ni povzročila nikake škode. Nekdo je ponoči prezezel tudi tramvajsko žico, ki pa so jo zjutraj takoj popravili.

Tekom večeršnjega dneva ni bilo večjih izgedov. Tramvajske vozove so vozili, kakor prva dva dni stavke, fašisti in kraljevi stražniki. Delo v večjih trgovinah in ladjedelnicah je počivalo. Železniški promet je bil omejen.

Včeraj je tudi prvič zšel «Bollettino dello Sciopero», ki vzpodbuja delavstvo, naj vztraja.

Parnik «President Wilson» je odplul tekom večeršnjega dneva v Ameriko. Ravno tako tudi parnik «Africa».

Večjih izgedov, kakor rečeno tekom večeršnjega dne ni bilo. Ponekod je prišlo do manjših spopadov, proti vlakom pa je bila v bližini Zavelj vržena bomba. Bomba k sreči ni naredila velike škode.

Popoldne je neki tukajšnji list prinesel iz Rima brzojavko ministrstva notranjih stvari, da je bil ob 12.30 proglašen konec stavke. Hoteli smo se prepričati pri merodajnih krogih o resničnosti te vesti, toda dobili smo odgovor, da o kakem koncu stavke nič ne vemo. Vest da je tem bolj neretna, ker prihaja od ministrstva notranjih stvari, ki vendar — ne vodi stavko. Snoči okoli 6.30 so fašisti poizkusili v tretji naskočiti prostore «Lavoratora». Zbrali so se na Largo Sartorio v velikem številu, toda pridrvela je konjica, ki jih je prisilila na umik. Šel je mimo tudi poslanec Banelli, katerega so fašisti burno pozdravili. Ko so videli, da jim je dostop k «Lavoratoru» onemogočen, so sklenili vrste in odkorakali, prepevačji proti Korsu. Tekom dneva so fašisti poizkušali vdreti tudi v Delavsko zbornico, toda vojaštvo jih je odbilo. Vsi dohodi k ogroženim komunističkim in socialističkim ustanovam so zaprti po močni vojaških in policijskih oddelkih.

Zveza industrialcev je snoči dala nabiti po mestnih ulicah proglas, v katerem poziva delavce, naj se vrnejo na delo tekom jutrnjega dneva; tistih, ki se tekom tega roka ne vrnejo, da ne bodo več sprejeti na delo. Proti večeru je izšla II. izdaja «Bollettino dello Sciopero», ki pa so jo fašisti večinoma raztrgali.

Dnevne vesti

Jubilej zaslužnega moža! 1. avgusta t. l. je proslavil 25-letnico duhovništva vč. župnik Šime Cervar na Zrenju. Cervarjevo ime je neločljivo združeno z versko, narodno in gospodarsko preporoditvijo našega mučotrpnega naroda v Istri. Pred 25 leti je zastavil sam sebe za dobro ljudstva. In ni bilo lahko to v razmerah, v katerih je on živel. Le kdor jih od bliže pozna, ta bo vedel ceniti žilavo napornost tega izrednega moža. Ni bilo inicijative v dobrobit ubogega ljudstva, pri kateri bi ne bilo, in to v prvi vrsti, Cervarja. Izredno so njegove zasluge za solstvo, za združništvo, z eno besedo: za vesplošno ljudsko korist. Ni mu doneslo delo lahorik. Vse kaj drugega: pod Avstrijo interniran in zaprt na ljubljanskem gradu in vso vojno pod najstrožjim policijskim nadzorstvom. Po pretrvatu je bil dvakrat v ječi. Opljuvan, suvan, skoro na smrt pobit, požgana njegova lastnina. Za vse delovanje nima odlike, odlika je njegova čista vest. Ko se je vse treslo pred železno pestjo obersta Vogelhuberja, ki je absolutno gospodaril v Istri — se ni tresel Cervar, več nego enkrat je pogumno stopil preden in nevtrasto posredoval, da se ni izvršila ta ali ona rekvizicija na škodo ubogega ljudstva. Njegovo skromno stanovanje je bilo med vojno oblegano od zore do mraka — pa tudi po noči: prošnje, pisanja na fronto: cel vaon bi se napolnil, kar je spisal ml vojno in vse to zastoni. Pri tem je kot izreden človekoljub delal brez ozira na narodnost: delal je, tudi potoval, z enako požrtvovalnostjo, naj je potreboval Hrvat ali Italijan njegove pomoči. V najtežjih časih je ostal Cevrar na mestu. Prei ali slej, si je mislil, pridejo tudi moji nasprotniki do spoznanja, da ne delam nikomur krivice. In res! Takemu značaju se ne more nikdo vstavljal, ki ima le še trohico poštenja: Cevrar je ljubljani od našega naroda, spoštujejo ga pa tudi njegovi politični nasprotniki. Vsa razžaljenja in velike krivice on kar sposti pozablja.

Ta plemeniti mož praznuje zdaj 25-letnico mašništva in 25-letnico nesebičnega dela; vse, ki ga pozna, mu iz srca želi, da ga vsevišji ohrani do skrajnih let človeških! Še potrebujejo narod in ubožci njegovih neizčrpnih sil. Bog ga živi!

Zadeva Jadranske banke. Opozorjamo na razglas, ki ga priobčuje upravni svet banke v današnjih številkah. Kar se tiče sodniške preiskave same, ni bilo mogoče še nicesar gotovega zvedeti, ne koliko resnice je na znani ovadbi, ne koliko eventualne krivde zadevle posamezne osumljence. Vzdrževati se je treba za sedaj vsake sodbe. Ravnatelj Kaic se ni še povrnil v Trst.

Omenjamo le, da je višji nadzornik zaklada v Trstu, comm. Cappelto, odgovoril na neko vprašanje, da je po njegovem mnenju nedopustna domneva, da se je sploh poskušala goljufija na škodo italijanskega erarja v znesku več milijonov lir, kakor so te dni krožile govorice. Jadranska banka, je rekel comm. Cappelto, ni bila nikoli upnica italijanskega zaklada ter vsled tega ni mogoče govoriti o plačilu njenih terjatev v ital. lirah ter tudi ne o bodisi kakoli goljufiji, ki bi bila v zvezi, s takim plačilom.

Na živlivo domnevo pošten odgovor. Predsednik društva «Buoni Amici» v Vidmu je naslovil na župana v Kobaridu, pismo z dne 29. julija 1922 naslednje vsebine: «Gospodu županu v Kobaridu. Čast nam je javiti Vam, da naše društvo priredi dne 6. avgusta izlet z avtomobilom in določeno je, da asc izletniki ustavijo za kako uro v Kobaridu v gostilni Devetakovi. Tja dospemo okolo 7½ ure zjutraj. Priporočamo Vam, da nas dobro sprejmete ter Vas obveščamo, da naše društvo nima nobene politične barve. Zato Vas prosimo gospod župan, bodite tako uljudni in obvestite prebivalstvo. Čast mi je, da Vam stisnem roko z odličnim spoštovanjem za predsednika: A. De Michieli».

Iz tona tega pisma izzevneva strah, da bi se moglo dogoditi izletnikom kaj neprijetnega. «Dobri prijatelji» si domnevale iz Trsta, da je naše ljudstvo pod Kromom kak dijavski rod, ki ne pozna dolžnosti gostoljubja tudi napram gostom, ki se lepo in dostojno vedejo. Tako domneva je na vsak način žaljiva za naše ljudstvo. Povsem umestno je bilo torej, da je kobarški župan gospod A. Juretič gospode poučil tako-le: «Spoštovani družbi «Buoni Amici» v roko gospoda A. De Michieli v Vidmu. V odgovor na Vaše pismo mi je čast opozoriti Vas, da Kobarid ni nikakoli afrikanska naselbina, marveč tvori do prebivalstvo mirni in zlobožni ljudje, ki jim je v navado, da goste — pa naj so prišli od katere-koli strani sveta — sprejemajo po stari slovanski tradiciji, to je: s spoštovanjem in simpatijo. Izvolite pojasniti so-društvenikom v tem zmislu, in posebno Vam bom hvaležen, če pripomorate, da se razprši baška, glasom katere naj bi bili Slovenci podobni kakemu afrikanskemu plemenu. Vračajoč Vam pozdrave z istim odličnim spoštovanjem ostajam udani Vam A. Juretič, župan v Kobaridu».

Pošten odgovor to dal ta slovanski župan na žaljivo domnevo ljudi, ki našega naroda ne poznajo.

Knjžnica na kr. Višji trgovski šoli. Rektorat kr. Višje trgovske šole nam sporoča: Knjžnica kr. Višje trgovske šole bo odprta tekom jesenskih počitnic od 9. do 12. in od 16. do 19. Dostop v knjžnico imajo dijaki višji šol in vsučilšč v kraljevini ter

osebe, ki imajo posebno dovoljenje. Vstopnice se dobijo v tajništvo Višje trgovske šole.

Promocija. Na graščakovi univerzi bi ovih dana promoviran doktorom prava gosp. Armin Stanger, brat našeg narodnog zastopnika dr. Uliksa Stangerja. — Čestitamo!

Dijaku v R. — Prošnje za sprejem v častniške šole. Na Vašo željo Vam odgovarjamo tem potom, kar bo služilo kot obvestiti tudi za ostale naše novince, ki jih utegne zanimati V častniško šolo je sprejet oni, ki prosi in priloži vloge sledeče listine: krstni list, kazenski izveleček, spricevalo o dobrem vedenju in prepis zadnjega šolskega spricevala. Prošitelj mora dovršiti II. licealno šolo, ki odgovarja 6. gimnazijskemu razredu. Če ima manj šol, napravi istotako lahko prošnjo, a mora v njej navesti, da se podvrže izpitu občne izobrazbe (cultura generale). Za vložitev prošnje je skrajni čas.

Pridobarske napovedi. Finančno ravnanje šole je izdalo to-le objavo: V svrhu prireditve splošne pridobarine za dveletno dobo 1922/23 se vabijo v smislu § 39 zak. o os. d. vsi temu davku podvrženi, da predložijo tekom meseca avgusta 1922. predpisane pridobarske napovedi. Te napovedi se morajo napisati na posebnih tiskovinah, ki se dobijo pri I. in II. davčni administraciji v Trstu (Piazza Chiesa evangelica 2/III in Corso Vittorio Emanuele III., 37). Pri davčnih oddelkih civilnih komisariatov in pri davkarjih; pri davkarjih dobijo tiskovino za napoved le oni, ki bivajo v krajih, kjer ni civilnega komisiarata.

Dolžnost vložitve pridobarske napovedi ni odvisna od vročitve tozadevnega posebnega poziva; zato se bo onemu, ki se ne ravna po tej objavi, v smislu § 42 zak. o os. d. predpisala pridobarina kratkoma kotunkacijskim potom. — Trst, 28. julija 1922. — Podpredsednik in finančni ravnatelj Vidulich.

Nova odredba glede podaljšanja najemniških pogodb. Gen. civ. komisaril nam poslija sledeči odlok, ki se tiče stanovanj katerih najemnina znaša nad 3000 lir letno v Trstu in nad 1000 lir v drugih občinah, ter poslovnih prostorov:

Cl. 1. Najemniške pogodbe tičeče se stanovanj ali hiš v svrhu stanovanja, ki jih ima v mislih čl. 1. odloka gen. civ. kom. za Julijsko Benetico z dne 4. maja 1921 št. 072/799 in čl. 3 odloka 4. avgusta 1920 št. 072/4066 istega gen. civ. kom. so na novo podaljšane do 23. avgusta 1923. Cl. 2. Za dobo podaljšanja t. j. od 24. avgusta 1922 do 23. avgusta 1923 zahteva lahko oddajalec nadaljni povešek 25%, kjer gre za pogodbe navedene v čl. 1. odloka z dne 4. maja 1921 št. 072/799 ter 15%, kjer gre za pogodbe navedene v čl. 3 odloka z dne 4. avgusta 1920 št. 072/4066. Povešek se računa na podlagi najemnine, ki se plačuje v tekočem letu.

Cl. 3. Dneva 24. avgusta 1922 in 23. avgusta 1923, ki sta določena za podaljšanje najemniških pogodb, se nadomestita v tistih občinah, kjer je navada da začnajo ali končujejo najemniške pogodbe ob drugih dnevih, z dnevom, ki je v navadi in ki neposredno sledi omenjenima dnevom ali pa z dnevom, ki je najbližji pred omenjenima dnevom toda vsebovan v predhodnih dveh mesecih.

Cl. 4. Poveški najemnine, ki so bili pogojeni po 11. januarju 1922 bodo zapopadani v mejah čl. 2.

Cl. 5. Ta odlok stopa v veljavo z dnem, ki sledi dnevu objave v uradnem glasilu.

SLAVNOST «ŠOLSKEGA DRUŠTVA» V SEZANI.

Prihodno nedeljo dne 6. avgusta, se nepreklicno vrši v Sezani slavnost «Šolskega društva». Ob 10½ uri bo ustanovni občni zbor v dvorani gosp. Šmuka. Ob 4. uri popoldne na vrtu pri «Treh kronah» velika slavnost s sodelovanjem raznih pevskih, godbenih in dobrodelnih društev. Slavnostni govornik bo državni poslanec gospod dr. Wilfan.

Program slavnosti: 1. Godba. 2. H. Volarič: «Mogočna pesem naj dom», mešani zbor, poje pevsko društvo «Ilirija» iz Sv. Jakoba. 3. A. Nedved: «Naša zvezda», mešani zbor, poje kmetško zobrazevalno društvo «Štorje» iz Štorij. 4. Rudela: «Planinska», koračnica, udarja tamburaški zbor «Slovan» iz Padrič. 5. F. Venturini: «Kam», moški zbor, poje pevsko društvo «Kolo» iz Trsta. 6. Slavnostni govor državnega poslanca gosp. dr. Wilfana. 7. J. Ovcir: «Tam na vrtni gredi» mešani zbor, poje bralno - izobrazevalno društvo «Tabor» iz Vrbove. 8. a) Andel: «Kolo», b) Dev: «Pojdem v rute», c) Premrl: «Napitnica», narodne, poje mešani zbor pevškega društva «Vesela» z Škledja. 9. V. Parma: «Venček narodnih pesmi», tamburaški zbor «Zarja» iz Bazovice. 10. H. Sattner: «Po zimi iz šole», mešani zbor, poje pevsko društvo «Stanjel» iz Stanjela. 11. 11. Novak: «Gorski kraji», moški zbor poje pevsko društvo «Adrija» iz Barkovelj. 12. S. Bartel: «Oj planine», mešani zbor poje pevsko društvo «Zastava» iz Lonjerja. 13. A. Nedved: «Nazaj v planinski raj», mešani zbor, poje pevsko društvo «Divča» iz Divače-Ležec. 14. Aljaž: «Domovini», mešani zbor, poje «Svetoivanski pevski zbor» iz Sv. Ivana (Trst). 15. J. Laharnar: «Mladostni ni», mešani zbor, poje pevsko društvo «Hajdrih» s Proseka. 16. O. Smigovc: «V gaju», mešani zbor, poje pevsko-bralno društvo «Zaria» iz Koprive. 17. A. Fogler: «Cigani», moški zbor, poje pevsko društvo «Lipa» iz Bazovice. 18. Prosta zabava.

Paviljone postavijo: «Zensko dobrodelno udruženje» iz Trsta; podružnica «Šolskega društva» iz Sezane; tržaška «Omladina»; podružnica «Šol. društva» iz Sv. Jakoba.

Po programu priredi godbeno društvo «Kraška vila» ples v korist «Šol. društva». Vstopnina k slavnosti bo 2/60 L.

Opozorjamo tržačane na ugodno železniško zvezo. Odhod iz južnega kolodvorar Trst ob 12/30; Miramar 12/50; Grljan 12/56; Sv. Križ 13/04; Nabrežina 13/17; Prosek 13/41; Opčina 13/53 prihod v Sežano 14/09. Povratek iz Sežane v Trst ob 10/40 uri zvečer. Oni, ki bi zamudili ugodnost opoldanskega vlaka, imajo na razpolago vlak ob 16/40 prihod v Sežano ob 18/18, vsled česar bi zamudili del koncerta.

Naše občinstvo naj pokaže z veliko udeležbo, da se zaveda svoje dolžnosti in da hoče za svojo bodočnost, ki je v naši mladini žrtvovati vse, kar mu je mogoče.

Društvene vesti

Dijaška matica. Plenarna seja v ponedeljek ob 8 v predsedniškovi pisarni.

Tržaška Sokolska Zupa. V nedeljo, 6. t. m. se vrši pri Sv. Ivanu ob 10. uri seja vadiškega zbora. Vabljeni so načelniki in podnačelniki vseh Sokolskih društev v Italiji. Na dnevnem redu sta oba zleta.

Pevsko društvo «Ilirija». Pevska vaja za mešan zbor, se vrši danes v petek, kot po navadi ob 8. uri zvečer. Ker je to zadnja vaja za nastop v Sezani, se pozivljajo vsi čladi in članice, da se je udeležijo.

«Vesela» Škedenj. Danes ob 8.30 seja, ob 9 vaja v dvorani.

Iz tržaškega življenja

Tatovi na delu. Tržaški tatovi se niso mnogo zmenili za generalni štrajk, ki je bil proglašen v vsej Italiji. Nasprotno, delali so neumorno vso noč od ponedeljka na torek v prodajalni neke zadruge v ulici Media, ter odnesli nekaj gotovine, mnogo kave, sladkorja, likerjev in drugega blaga v vrednosti kakih 25.000 lir.

Poskušeni samomor. Kanzler Bruno, štiriindvajsetleten uradnik, stanujoč v ulici del Toro št. 2 je iz neznanih vzrokov izvršil napad na svoje mlado življenje s tem, da je vzel strup. Prišla mu je pravočasno zdravniška pomoč. Izprali so mu želodec v bolnišnici.

Skrito orožje. Pri Celestinu Volcan, stanujočemu v ulici Bellini št. 1 je napravila kvestura hišno preskavo ter našla pod podom skrito orožje in municijo. Volcan je trdil, da je to orožje spomin na vojno, toda kvestura je mnenja, da je bila vojna tako huda, da je nihče ne bo pozabil in da ni nikomur treba vidnih spominov na njo. Tako je postal Volcan vojna žrtev s tem, da sedi v ulici Coroneo.

Umor tiskarja Müllerja pred porotnim sodiščem

V sredo zjutraj se je pričela pred tukajšnje poroto glavna razprava proti Henrikku Delle Grazie, Henrikku Specognu in Menotti Gianoniju, ki so obdolženi, da so dne 24. novembra pr. l. ustrelili črkostavca Müllerja in težko ranili črkostavca Josipa Giraldirja. Za to razpravo vlada veliko zanimanje med prebivalstvom. Nekako zgodovinsko znamenita je ta porotna razprava tudi zato, ker je prva pri nas, ki se vrši po italijanskem kazenskem redu. Viden znak tega je, da so dvorano že postavili znano italijansko «kletko» za obtožence.

To spremembo so z navdušenimi besedami pozdravili zastopnik obtožnice odvetnik Rudolf Loffredo, branilec Robba, in zastopnik oškodovanih družin, odvetnika Matosel-Loriani in dr. Zennaro.

Iz obtožnice posnemljemo sledeče glavne momente.

Stavki kovinarjev v novembru lanskega leta se je pridružil tudi tiskarska zveza, vsled česar listi niso izhajali. Izšel je samo «Bollettino dello sciopero» po volji in pod zaščito «Delavske zbornice». Da bi preprečile, ali vsaj ublažile hude gospodarske posledice splošne stavke, so narodne stranke ustanovile odbor meščanstva, ki je vabil vse, ki so bili pripravljeni za delo. Dne 20. novembra je «zveza bojnikov» zasedla Lloydovo tiskarno, da bi se tam tiskalo njihovo glasillo «Il Popolo di Trieste». Dne 21. novembra popoldne se je nekaterim urednikom in drugim nameščencem zavoda — ko so gledali skozi okno — zdelo, da dva človeka opazujeta, kaj se godi v tiskarni, ter da namerujeta kaj slabega proti črkostavcem, ki niso stavkali, in proti tiskarni sami. Eden urednikov je šel na ulico in je zalotil nekega Evgenija Salvadorja, ki se je najprej legitimiral za dijaka, potem pa za črkostavca. Odvedli so ga na bližnji sedež zveze bojnikov, kjer se je že nahajal oni drugi njegov tovariš. Tu so ju zasramovali in GGiraldirja so celo klofotali. Očitno so mu, da je ogleduh. Na to so ga izročili nekaterim članom vodstva. Ko so dobili ti informacije o gibanju tiskarjev in ko je t. ugotovil, da ne pripada stranki komunistov, so ga izpustili s strogim ukazom, da mora molčati o vsem, kar se je zgodilo, sicer da se «ne bo dolgo sprehal po ulicah Trsta». Enako so zagrozili tudi Salvadorju.

V razgovoru s svojimi tovariši pa se Giraldir vendar ni mogel vzdržati, da ne bi jim povedal, kaj se mu je zgodilo in je potem «Bollettino dello sciopero» to objavil. To je postalo usodno za Giraldirja. Grožnja se je uresničila na strašen način.

Dne 24. novembra je imel dospeti iz Bolonje v Trst upravni tajnik zveze tiskarjev Candido ob 14.30 popoldne. K sprejemu na kolodvor so šli vodja zveze Müller, tajnik Giraldir in štirje drugi tovariši. Dočim so se drugi odpeljali, sta se Müller in Giraldir napotila peš v mesto. Komaj pa sta napravila par korakov, je stopilo jima nasproti sedem oseb, ki so ju s silo naložili v pripravljene kamijon. Med vožnjo so ju napadali zasramovali, pljuvali nanju ter jima dajali razumeti, da je prišla janju zadnja ura! Naj umolita zadnje molitve in posvetita zadnje misli svojima družinama.

Kamijon se je ustavil vod škedenj. Kier

je bil uzorčni semenj. Tu sta morala Müller in Giraldir izstopiti. Postavili so ju k steni ene barak, in izstrelili vanju več streliv. Müller se je zgrudil smrtno zadet. — Giraldir pa se je vrgel na tla, tako, da so strelci mislili, da je mrtev, dočim je bil le težko ranjen. — Imel je še toliko moči, da se je vlekel do bližnje železniške postaje, napadalc pa so se odpeljali v mesto. Ves dogodek se odigral v približno 20 minutah, t. j. med 14.30 n 14.50. — Vsled telefončga obvestila je prišel vod zdravniške postaje, ki je odpeljal oba ranjenca v bolnišnico. Müller je umrl po par urah, Giraldir pa je čez mesec dni odzavrljen zapustil bolnišnico. Oblasti so kmalu izsledile nekatere onih oseb, ki jih je osumljalo javno mnenje. Ko so v bolnišnici pokazali Giraldirju sliko enega glavnih osumlencev, ga je takoj spoznal kot enega storilcev zločina in glavarja tiste družbe.

Jasno je torej — pravi obtožnica — da je bil ta zločin posledica dogodka dne 21. novembra na sedezu Zveze bojnikov, kjer je igral vlogo Giraldir. Ker pa si ni misliti, da je vođstvo Zveze hotelo in naložilo tako barbarosk kazen, ker je kršil naloženi mu molk, treba logično sklepati, da je eden glavnih nasprotnikov stavkovcev, zasnoval namero, da se odstraniti Giraldir in pa Candido. tajnik tiskarjev, katerega poslednjega pa so zamenjali s Müllerjem. Rekli so temu poslednjemu pred kolodvorom: «Ti si Candido, ki je prinesel revolucijo tu sem v Trst». Ko so Giraldirju predstavili čhtčenca Delle Grazie, je prvi izjavil z vso odločnostjo, da je poslednji tisti, ki je poveljeval streljanje in ki je izstrelil zadnji strel. Svojo kategorično izjavo je podprl Giraldir s tolikimi podatki, da je izključen vsak dvom. Delle Grazie je imel n. pr. na sebi isti kožuh, ki ga je nosil dne 21. novembra. Na opetovanih zaslišanjih je podal Giraldir svoje izpovedbe z nenavadno jasnostjo in gotovostjo in je, ko je bil v dvomu, to odkrito priznal Delle Grazie pa je od aretacije sem vedno zatrljaval, da ni bil soudeležen na zločinu ter je navedel za to tudi več prič, ki so bile vse zaslišane.

Obtožnica izvaja potem, da to dokazovanje Delle Grazie ne drži. Tudi fotografijo obtoženca Specognas pokazali Giraldirju, ki je istotako odločno zatrdil, da je bil tudi ta soudeležen na zločinu. Obtoženec «Menotti Gianoni» pa je — glasom izjave Giraldirja — šofer, ki je vodil avtomobil na kraj zločina. Gianoni trdi, da je bil v tistem usodnem času v gostilni «Bonavia», a potem v kavarni Specchi. Čudno pa je — zaključuje obtožnica —, da je brat Gianonija, na katerega se obtoženec sklicuje in ki je tudi zapleten v ta dogodek, od tedaj izginil, ko bi vendar, če bi bil res nedolžen, mogel s svojimi izjavami pojasniti stvar.

Tako obtožnica. Razprava, ki se je imela pričeti v sredo zjutraj, je bila prenešana na isti dan popoldne, ker je mnogo porotnikov manjkalo. Zaslišani so bili najprej trije obtoženci, ki so vsi izjavili, da so nedolžni ter dokazovali svoj alibi v istem smislu, kakor je to že navedeno v obtožnici. Nastopil je nato glavna priča, tiskar Giraldir. Povedal je z veliko natančnostjo vse dogodke usodepolnega dne in končno je zatrdil, da spozna gotovo vse tri obtožence, kot tiste, ki so bili udeleženi pri zločinu. Glavni obtoženec Delle Grazie mu je oporekal, da se moti, toda Giraldir je ostal pri svoji trditvi celo tedaj, ko ga je odvetnik Matosel vprašal, če lahko na zdravje svojega otroka potrdi, da je Delle Grazie res tisti, ki je vodil napadalce na Müllerja in njega, Giraldirja. Giraldir je tudi povedal, da so napadali njega poznali, Müllerja pa da so imeli za nekega Brunija. Ko jim je Müller povedal svoje ime je rekel, da dela v tiskarni Hermanstorfer, so mu rekli: Torej Nemer, ki dela pri Nemcu! To je zapečatilo njegovo usodo. Dva obtoženca, Delle Grazie in Specogna, pravi Giraldir, da spoznava po obrazu, ker ju je videl v obraz, med tem ko je tretjega, šoferja Gianonija, videl le od zadaj ter ga spoznava po širokih ramah in močnem vratu. O obtožencu Pelle Grazie trdi poleg tega, da ga spoznava po obrazu, tudi to, da je imel dne 4. novembra kožuh na sebi.

Včeraj se je razprava nadaljevala s zaslišanjem mnogih prič. Priča Armando Bertotti je videl pri glavnem kolodvoru kamijon na katerega se je ukrcal tudi mož v kožuhu, ne more pa reči, da je bil ta mož Delle Grazie; tudi ne spozna z gotovostjo kamijon, ko mu je predložena fotografija kamijona.

Priča Hermer Oskar se je nahajal v sedezu društva tiskarjev ob 15/30, ko mu je neki neznanec telefoniral, da je bil Giraldir nasilno odveden. Vzel je takoj avtomobil ter se peljal proti mrežu fašistovskega društva, da bi kje izsledil prijatelja. Spominja se, da je bila ura 15/30, ko je bil na borznom trgu.

Anton Rodtar vratar pri Lloydovem arsenalu izpove, da so bili fašisti med 15 in 15/20 pri vratih arsenalu; ne spominja se pa nobenega obraza.

Priča E. Melloni, šofer je prejel na sedezu fasja ob 14/45 nofer, naj pripravi kamijon za fašiste, ki bodo šli k arsenalu. Videl je obtoženca Delle Grazie tudi prej ves popoldan, le kake četrt ure ga ni videl, ker je bil zaposlen drugod.

Bruno Boico je bil pri fasju od 14 ure naprej ter videl Delle Grazie-ja, ki mu je rekel, da morajo iti ob 14/30 k arsenalu. Nato se je oddaljaval in prihajal vsakih 5 minut, tako da Delle Grazie-ja ni videl ne pretrgano. Približno isto potrjuje priča F. Oossi. Ta pravi tudi, da je glavna priča Giraldir, včeraj rekel napram drugim pričam: «Kakšno vlogo bom jaz igral, če jih ne obsodijo!» Giraldir zanika to in priča Bolognini, s katerim je Giraldir oreišni dan

govoril zatrjuje, da ni slišal tega stavka. Priča Bruno Deffent je videla Delle Grazie-ja ob 14.30 v fašju, a priča Leone Janach ga je videl ob 14.45. Poštni uradnik Tiberio Genirani izpove, da je prišel ranjen Giraldo ob 14.55 v poštni urad pri Sv. Andreju. Priča Dino Pellegrini in Achille Saporetto sta pa videla Gianonija ob 14.30 v kavarni Specchi.

Razprava se nadaljuje s zaslišanjem nadaljnjih prič.

Vesti z Goriškega

Iz Nabrežine. Dramatični odsek Javne ljudske knjižnice v Nabrežini vprizori v nedeljo, dne 6. avgusta na dvorišču kavarne burko v treh dejanjih: Nebesa na zemlji. Otrokom je vstop k predstavji zabranjen. Pri predstavi sodeluje godbeno društvo iz Nabrežine. Sedeži so v predprodaji v kavarni. Začetek točno ob 7 in pol zvečer.

Krnske tragedije tretje in zadnje dejanje. Ves teden se je pripovedovalo, da kobariški fašistovski odsek razgrne svojo novo trobarovno zastavo s črnim trakom — v nedeljo, 30. t. m. ob 11.30 ob navzočnosti okoli 1000 fašistov pod načelnstvom samega poslanca Giunta. Prikorakalo pa jih je ob določeni uri le okoli 70. Toliko silneje so pa upili — ko so čitali na vsaki drugi hiši nove — zdaj črne pozdrave. Več domaćinov (tudi župan) bilo je povabljenih. Na odru pred spominsko ploščo je brala kumica pozdrav pred zastavo, na kar so se ji druge priklonile. Govorili so trije nobeni pa pa več omenil »bogoskrunskih rok vrh Krna«. Zadnji je povdarjal na vso moč, da je vse to, kar se je zgodilo vsled Krnskega incidenta — prvo dejanje — zname-to svariho (tun monito famoso), čemur so vsi pritrjevali s ploskanjem, in da se je maščevalo mesec pozneje — drugo dejanje — ker se je sploh grešilo tu tudi pod imenom Caporetto (un'espiazione generale). Pozdravil je prijazno novo zastavo in vse okoli nje, imenoval jih pionirje italijanske omike in nove viteze povečane domovine ter jim priporočil, da naj ne pobirajo s tal vsake malenkosti, ker je treba združiti na prijateljski način soske Slovence z onimi v Nedizji, ki so se odlikovali med vsemi drugimi med zadnjo vojno, tako da se bo mogla Italija z zaupanjem naslanjati na slovensko pleme sploh. Pa tudi županu je naročil, da naj pusti občinarje, kako srčno objema mati Italija svoje nove podanike, katerim privoščijo v svoji svobodoljubnosti užitek svoje večstolletne kulture, s pogojem pa, da se morajo otresti vsake separatistične misli in hrepenenja po kakšni avtonomiji. Nemška parola: Willst du nicht mein Bruder sein so hau' ich dir den Schädel ein — nima tu nobenega stika!

Po slovesnem obhodu po trgu med znanim petjem in trombetanjem so imeli skupni obed v hotelu. Slikanje je tudi prišlo na vrsto. Ko se je kumica — Gujnova hči — odpeljala z luksuznim avtom domov v Staro selo —, so se odpravljali vsi za njo v različnih vozovih. Tam so uživali razne udobnosti v novo prirejenih prostorih podjetnega Msrinca iz Nedizje doma, ki naj bi bil po njih želji nam vsem v izgled. Tam so se mogli tudi nasladiti na lepšem pogledu na zdaj še bolj znani Krt ali Monte nero, ki štrli močno proti nebu ter ga nazivljamo kar Napoleonov — nos.

Prvačina. Prireditelji kulturne slavnosti, katera se je vršila v nedeljo, se najpogosteje zahvaljujejo vsem pevskim zborom za njihovo sodelovanje. Obenem izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem cenjenim trgovcem in obrtnikom za darovane predmete ter tuk. Treviski zadrugi za darovanih 100 Lir. Istotako zahvala vsem sodelujočim ter sl. občinstvu, kateri so pripomogli s sodelovanjem in mnogobrojno vdeležbo ublažiti veliko bedo nesrečnim sirotam. — Prireditelji.

Goriški godbeni krožek. Prejeli smo in objavljamo. Ustanovil se je tu v Gorici godbeni krožek ki ima namen predvsem gojiti glasbeno izobrazbo, in proizvajati dobre in resne instrumentalne skladbe. — Kot vsaka nova ustanova zahteva veliko poštrevnosti in veliko potrpljenja. Krožek s nahaja sedaj v veliki denarni stiski za nabavo novih godal ki so neobhodno potrebna za resno glasbo. Priporočila se zaterejo krožek, kakor denarnim zavodom, zadrugam, premožnim, raznim društvom, kakor tudi č. duhovščini da nam pomagajo

v tej potrebi. Godbeni krožek izplačuje ples, in bo služil za, razne prireditve, predstave, za gledališče, koncerte, procesije, maše, za narodne in državne slovesnosti.

Do sedaj je vpisanih 34 mladeničev in dečkov od 13—18 let. Ker gre tukaj za velekolturno delo za napredek naroda, darujemo za naš krožek, ki bo v čast narodu in v veselje ljudstvu. Lep zgled sta nam dala dva gospoda, ki sta nam darovala vsak po sto lir. Iskrena jima hvala. Isto tako hvala vsem drugim našim. Najiskrenejša zahvala pa blagorodnemu gospodu Cernigoi Antonu, ki nam napravi godbene stojale (pulte). Ker je med dečki veliko ubožnih, se priporoča krožek, da bi kak dobitnik kupil kakemu dečku instrument. Krožek se bo posebno oziral na take dobitnike da jim ustreže s svojim delovanjem. Slovenci, pokažite da nismo brezimno barbarstvo plemo, kakor so nas imenovali na Krnu, temveč izobražen, kulturen narod.

Zdaj pa Prem. Po več cerkvenih ropih v naši okolici je prišel Prem na vrsto. V noči od 28. na 29. julija so neznanu tatovi ulomili pri stranskih vratih, ulomili tabernakelj, ondri vzeli vrha dela monštrance in cibarija, Sv. hostije in stola razbitih posod pa pustili na pregrinjalu. Iz cerkve so ulomili v zakristijo in ondri pobrali dva mašina keliha. Kakor se vidi, se tatovi razumejo na te vrste posle, ker so pustili spodnje dele, ki so navadno iz slabejše tvarine. Istočasno, ko se je orožnikom naznanila tatvina, je prišel posestnik Anton Sabec iz Ratezevega brda naznanit, da mu je bil konj po noči ukraden. Sploh v naših krajih ni nobene varnosti več. Pred tremi tedni je bila na Breich ukradena velikanska svota denarja, par dni potem sta bila odpeljana dva konja iz hleva Antona Bošnjanič posestnika iz vasi Smrije, Antonu Židaršič iz Prema ukradena najboljša krava, Jožef Ambrožič posestnik oddaljen od Prema pol ure je bil pa kar dvakrat po dnevi oropan. Tatovi, elegantno oblečeni so zahtevali od gošpodinje denar in ker jim ga sama na hotela izročiti, ji je nastavljen eden dva samokresa na prsa, drugi pa seveda odprl, kjer je hotel in pobral denar. Hvala lepa za tako javno varnost. Ker od teh tatov noben ne pade v roke pravice, se bo to zalega še bolj razpasla. Slabi časi nam se obetajo.

Tobak so dobili pretečni teden financirja pri nekemu pronitiranemu tihotapcu, ki ga je peljal v Gorico na prodaj. Seveda bi to ne bilo samo na sebi nič hudega, le da je bil tobak jugoslovanski. Bilo ga je 300 zavrtkov. V svoji modrosti ga je mislil spraviti v Gorico na ta način, da ga je spravil v voz sena. Toda nič ni pomagalo. Če je človek na slabem glasu, zato tudi poštenosti njegovega sena niso prav verjeli in so tobak iztaknili. Izgubil je seveda »diščo travo« in zlato prostost.

Vesti z Notranjskega

Ob piliki izleta na Nanos so se našli en ženski plašč in nekaj visokih pet. Vse te dragocenosti je dobil proti visoki nagradi pri Zdravku Zvanut na Lozicah p. St. Vid pri Vipavi.

Iz Postojne. V soboto in nedeljo ob 8.30 bo nastopil v poletnem gledališču Hotel »Krona« znani prof. Eriber Delfo, prenasalec ljudske misli in močnejši vsiljevalec volje, ki hitro in na podlagi znanstvenih študijev uga ne najbolj tajne misli.

Akademsko podporno društvo »Prosveta« v Idriji. Ustanovni občni zbor se bo vršil v ponedeljek, dne 7. avgusta t. l. ob 13 uri v lokalni »Delav. bral. društva« v Idriji. Pozivajo se vsi tovarši, da se ga zanesljivo udeležijo. Vsi prijatelji društva ljudno vabljeno. V soboto, 5. avgusta t. l. ob 1/2 21 uri v rudniškem gledališču v Idriji: John Galsworthy: Borba (Strife), drama v 3. dejanjih (45likah.) Prevel O. Zupancič. V nedeljo, 6. avgusta t. l. ob 19 uri v dvorani hotela Ditič: velika ljudska veselica z različnim sporedom.

Ker je čisti dobiček namenjen podpori idrijskih akademikov, so vsi prijatelji naše akademske omladine najljudneje vabljeni k posetu obeh prireditev.

Pripravljali odbor.

Ukradena konja. V Jeličnem vrhu h. št. 18 — po domače Kalise — občine Dole pri Idriji, sta bila v noči od 27. na 28. julija ukradena posestniku Antonu Leskovec, dva konja, eden temnordeč, visok 150 do 155 cm, lepo rejen; drugi rjavkastordeč, visok 145 do 150 cm, šibak in bolj suh. Na glavi ima malo belo liso, zadnjo levo nogo spodaj belo, na levi sprednji nogi vžgan S, na zadnji levi nogi vžgan Lx.

Konja sta se sledila od hleva do hleva do vrha Male gore, (cesta proti Otlici), do tamošnjega razpotja.

Komur bi se posrečilo oba konja izslediti dobi nagrado L 400.—

Vipavska dolina. (Kdor ne pleše, ne gre v nebesa). Nekli »odbor« na Slapu pri Vipavi je napravil v nedeljo dne 30. julija javno ples. Dal je tiskati plakate, prilpil jih po vaseh vipavske okolice ter si privoščil za bolj privlačno silo omenjeni frivolni stavek na plakatih. Bratje! Na to polje pa ne moremo z vami! Obžalujemo ta pohujšljivi čin ter protestiramo odločno. Naše narodne tiskarne pa prosimo, da v prihodnje odločno zavrnejo taka izizvalna naročila. Dobro bi bilo, da bi se vse jugoslovanske javne prireditve prostovoljno podvržle kontroli naše »Prosvete«, da bi se take neslanosti v prihodnje preprečale. Vsi vsi moramo delati za kulturno povzdigo našega ogroženega naroda! Kdor podira, je izdajca.

Gospodarstvo

GOSPODARSKA GEOGRAFIJA.

Sestavil dr. Vinko Sarabon

Ljubljana 1922, Jugosl. knjigarna, 310 str.

Pod tem naslovom izide te dni knjiga sledeče vsebine:

I. Zgodovinski razvoj trgovine in prometa.

II. Naravni pogoji in človek: klimatični pasovi; človek v naravi; razdelitev stopen gospodarstva; kolonizacija.

III. Produkcija: Nabiranje in poljedelstvo; gozd in njegova uporaba; živinoreja; rudarstvo; industrija.

IV. Trgovina.

V. Promet in njegova sredstva: promet po kopnem, s pododdelki: železnica, dolžina in gostota železniških prog, važnejša omrežja in važnejše internacionalne železniške proge; promet na vodi s pododdelki: plošba v kontinentih, morje, sredstva prometa, gradba ladij, pristanišča.

Dodatek. Literatura — 6 strani. — (Knji-ga obsega, kakor vidimo, vse gospodarstvo človekovo. Podamo iz knjige, ki je vredna toplega priporočila začetek odstavka o sredstvih prometa po morju.

S kakšnimi sredstvi se vrši promet po morju? Kakšna razlika med nekdanj in sedanj? Pred sto leti n. pr. je imela največja vojna ladja 2164 ton prostornine (tona = 283m³), sedaj nad 30.000; dolga je bila 61 m, široka 15, sedaj je razmerje 150 proti 30. Trgovske ladje so obsegale tedaj 150 do 180 ton, pred vojsko pa nemški velikani »Imperator« 50.000 ton, »Amerikland« in »Bismarck« pa po 56.000 ton (»Bismarck« vozi sedaj kot »Majestic« v angleški službi med Evropo in Ameriko). Tudi jadrske imajo sedaj do 8000 ton. Prvi ameriški parnik, Fultonov »Clermont« (izpuščen v vodo 17. avg. 1807) je vseboval 160 ton. Prvi angleški parnik »Komet« l. 1811 je bil samo 125 m dolg. Ko je šel Fulton l. 1819 prvokrat s parnikom iz Amerike na Anglijo, je uporabila njegova »Sarvana« za to vožnjo 36 dni, sedaj pridejo največji parniki v Ameriko v petih dneh in 22 urah in s prej na ladjah Vikingov je štela posadka 30 do 70 mož, današnje bojne ladje jih imajo do 1000. In na teh malih ladjah so prišli na Islandijo, Grenlandijo in v Ameriko! Tudi slavni Benečani niso imeli bogve kako velikih ladij, največja dolžina je znašala petdeset metrov. Kolumbove karavale »S. Maria«, »Nina« in »Pinta« so obsegale vsaka po 237 ton, dolžina jim je bila 176 do 23 m, širina pa 5'6 do 7'3.

V prejšnjih časih so uporabljali seveda samo vesla in jadra. Ko je pa prišla doba parnikov, so začele jadrske polagoma izginiti. Angleška n. pr. jih je imela leta 1888 še nad 15.100, pred vojsko komaj 9000, Nemčija 3000 in 2500 itd. V zadnjih 25 letih pred vojsko je padlo število ojadrnih za polovico, tonaža se je pa zmanjšala za četrtino, ker so gradili večje ladje. Novejšše statistike nam povedo, da se je tonaža zmanjšala tudi v letih 1914 do 1919, tako da znaša danes samo 3 milijone ton. Še bodo se nazaj, ker je tona na parniku toliko vredna, kakor tri tone na jadrski, kajti povprečno napravi parnik v istem času tri do štirikratno pot jadrske.

A popolnoma izginele jadrske ne bodo nikdar; kajti vedno rastoča potreba številnih in cenjenih surovin, ki se jih izplača kupovati samo ob nizkih tarifih, bo uporabljala jadrske še nadalje. Ker zamejemo na parnikih stroji in pa premore večje prostora, so to okolnosti porabili pri jadrskih in jih napravili zelo velike, da vsaj tako lahko konkurirajo s parniki, zmanjšanimi

po strojih in premore. Največjo jadrsico »Reickmers« je zgradila tvrdka istega imena v Bremenu, sprejela je lahko vasa blaga za 25 tovornih vlakov po 31 vagonov. Jadrske pa morajo uporabljati gotova pota, zlasti se morajo ravnati po tokovih, vetrovih itd. Atlantski severovzhodni pasat n. pr. olajša vožnjo iz Evrope v Srednjo Ameriko in tropično Južno Ameriko, severoatlantski jugozahodni vetrovi so ugodni prometu iz Amerike v Evropo, monsuni v Indiku ženejo ladjo enkrat ven na odprto morje, drugi proti celini. Še pred vojsko so samo nemške jadrske napravile najmanj stokrat na leto pot okoli rtiča Hoorn v Chile in Peru, da si naložijo solitra. V poštev prideta danes v svetovnem prometu dve poti jadrske: že imenovana preko rtiča Hoorn v Chile po soliter in baker, druga pa čez Kap v Indijo po riž, kavo in džuto.

Pred sto leti je pa prišel Fulton s prvim parnikom. Ne bomo govorili o prejšnjih poizkusih Pappina in drugih, za nas je važna samo uporaba za promet in tu je Fulton prvi. Njegova je imenovana ladja »Clermont«, s katero je operiral po Hudsonu, je bilo 43 metrov dolga in 15 široka, poglobila se je v vodo 60 cm — sedaj grečo ladje do 10 m globoko —. A do druge tretjine preteklega stoletja se vožnja s parniki kar ni mogla razviti. Vzrokov je bilo več. Stroji so bili preslabi, rabili so še lopate, težko je bilo dobiti povsod zadostne množine premorega in premore je zavzel tudi preveč prostora, lesena konstrukcija ladje je bila za parne stroje preslaba. Zato tudi parni parniki onih časov, znani »Great Eastern«, ni imel tistega uspeha, ki so mu ga prerokovali. Zgradili so ga v letih 1852 do 1857, bil je 207 metrov dolg, vseboval je 24.000 ton — kakor pri nas pred vojsko največji avstrijski trgovski parnik »Marta Washington« —, a imel je samo 3600 konjskih sil. Ker takrat sploh še ni bilo nobene potrebe za take parnike, je bil nekaj anahronizem. Najbolj je znan vsled svojega delovanja pri polaganju prvega atlantskega kabla. Delali so pa dalje in izboljševali in parniki so postali prvi nositelji svetovnega prometa. Namesto lopat so vpeljali vijak; prve poizkuse je napravil Avstrijec Josip Reselj. A njegovih zaslug mi niso hoteli še priznati; to se izumiteljem navadno pripisuje. Šele ameriška ladja »Stockton« (1836) in angleški »Archimedes« (1835) sta mogli pokazati svetu praktičnost Resljeve iznajdbe. Od leta 1838 naprej so začeli pri gradbi ladij namesto lesa uporabljati železo, od l. 1873 nadalje pa jeklo. Vsled tega so ladje lahko tudi drugače dimenzionirali; primerjaj »Clermont«-a, kjer je razmerje med širino in dolžino kakor 1 proti 3, sedaj pa 1 proti 10. Zato je pa tudi hitrost večja, prostornina večja, teža manjša — trup ladje tehta sedaj 30 do 35% teže odstranjene vode, prej pa 48 do 50% —, uporabna doba daljša — 40 let, dočim so lesene ladje držale kvečjemu deset do dvanajst let —, izboljšali so stroje, nazadnje uvedli tudi parne turbine, dvojne in trojne vijake itd. Zato je šlo pa tudi tako hitro naprej, da imamo danes že ladje do 56.000 ton, do 27 milj na uro (a 1852 m), seveda raste tudi število konjskih sil, do 70.000. Tu govorimo samo o trgovskih ladjah, vojne ladje zahtevajo seveda čisto drugo konstrukcijo. Nekateri torpedni rušilci imajo na pr. že hitrost 40 milj, 75 km na uro!

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

avstrijske krome	—75.—	—85.—
avstrijsko-nemške krome	—4.—	—6.—
čehoslovaške krome	53.50.—	54.25.—
dinarji	26.50.—	26.75.—
lejl	15.—	15.75.—
marke	2.40.—	2.60.—
dolarji	21.85.—	22.05.—
francoski franki	179.50.—	180.—
švicarski franki	416.—	421.—
angleški funti papirnati	97.—	97.50.—
angleški funti, zlati	105.25.—	107.25.—
pesoleoni	84.25.—	85.—

Tedaj:

Jadranska banka	129
Cesullich	290
Dalmatija	320
Gerolmich	450
Libera Tricestina	1215
Lloyd	630
Lussino	136
Martinioli	170
Oceanla	365
Premuda	220
Tripolovich	567
Ampelca	310
Cement Dalmatia	243

NAZNANILO.

Jadranska banka v Trstu od danes naprej zopet normalno posluje na svojih blagajnah.

Vled dejstva, da je v toku sodna preiskava, ki še ni dokončana, podpisani Upravni svet ni v stanju izreči kakršnokoli sodbo o obdolžitvah, ki tvorijo predmet preiskave, izjavlja pa že sedaj, da si pridržuje nastopiti z vso strogošću proti onim svojim uradnikom, glede katerih bo dokazano, da so kakorkoli zakrivali potvorbo bančnih knjig, že radi dejanja samega na sebi. Pridržuje si pa tudi nastopiti kot zasebni udeleženec proti onim izmed njih, ki so kakorsibodi prišli v navskrajšo s kazenskim zakonom.

Podpisani Upravni svet na svojo lastno odgovornost ponovno izjavlja, da dejanja, radi katerih je bila vložena ovadba, in morebitne posledice istih niso in ne bodo na nikak način škodljivo vplivale na moralni in finančni položaj zavoda, ki v najpopolnejšem redu nadaljuje svoje delovanje na trgovskem polju, oprt na neomajno zaupanje svojih klijentov in svest si, da je vreden vsega vpoštevanja toliko s strani občinstva kolikor s strani državnih oblasti.

Trst, dne 3. avgusta 1922.

Upravni svet Jadranske banke.

Mali oglasi

BLIZU KOLODVORA ob veliki železniški postaji je na prodaj mala hiša. Več se izve pri Jos. Ziberna, Divača. 1466

SLUŽKINJA-slovenka z dobrimi spričevali, vdova ali samska, brez otrok, stara od 40 do 50 let, veča vseh hišnih del, kuhinja za gostilno, računstva, pisanja italijanskega in nekoliko nemškega jezika, se sprejme. Pojasnila daje Josip Furlan v via Geppa 18. 1468

LEPA STAVBENA PARCELA, 655 m², nad drevoredom v Sevnici ob Savi na Štajerskem, ki slovi radi milega podnebja in postane križišče železnice, se proda za 4000 lir ali zamenja, z enako vredno v Gorici. Pojasnila daje ravnatelj Bajt, Gorica, Via del Corno, 13, I. 1465

VAJENEC, star 15—16 let, se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Prednost imajo oni, ki so dovršili 2 razreda meščanske ali realne šole. Naslov pri upravnistvu. 1467

SOBO z eno ali dvema posteljama oddam v ulici Coroneo 5, II. 1469

POROČNA SOBA, moderna z medenimi posteljami, vzmeti, umivalnik z mramorjem, se proda za L 200.—. Corso Garibaldi 2, vrata 6. 147

HISA (kakor dvorec) s prostim stanovanjem (7 sob, kuhinja, voda, plin, klet, ograjen vrt; se proda radi odhoda. Ponudbe pod »Prilika« na upravnistvo. 1471

PRSI NI SIRUP za kašelj, reumazan proti trganju in druga domača zdravila ima vedno lekarna v Il. Bistrici. 28/5

GOSPODIČNA s primerno izobrazbo, večja italijanskega in nemškega jezika, išče službe kot blagajničarka. Naslov pove upravnistvo. 1443

POSTELJE L 60.—, vzmeti 55.—, žimnice 30, chiffoniers 220.—, ponočne omarice 50.—, žimnice iz dolge volne L 140.—, izredna prilika. Fonderia 3. 1394

POPOLNA SOBA L 700.—, brestova 1400.— in druge bukove, se prodajajo v Fonderia 3. 1395

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema zadnji teden od 9 do 7, Gorica, Piazza Vittoria 4, I. 1189

DALEČ dobro znani krojaški mojster s podružnico v Nabrežini izdeluje vsakovrstne obleke za vsak stan in po vsakem najnovejšem kroju. Delo zelo lično, točno in solidno, cene najnižje. Sprejema vsakovrstna naročila, ter razpaga tudi z blagom. Priporoča se posebno č. duhovščini in učitelstvu. Za vsakele damc. Priporoča se ja obilen obisk udani M. MILIC. 146

POZOR! Krone, korale, zlato, platina in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grošič Belletti Vita, via Madonna 10, I. 14

V SKLADIŠČU pohištva v ul. Geppa 17 se prodajajo po najnižjih cenah: spalne sobe, popolne, z mizo in dvema stolicama po L 1000, poročne sobe z velikimi ogledali od L 2000.— naprej, obedne sobe, stolice s pravim usnjem od L 3000.— naprej, garnitura za predsobo, pohištvo za letovišča in vrte, popolne kuhinje in posamezni kosi, pohištvo za urade, vilika izbera stolic in naslonjačev. Za preprodajalce in hotelirje posebni popusti. Za izvažanje blago v transitu. 1445

PODLISTEK

L. S. TURGENJEV:

RUDIN

(Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.)

Stvar se je vršila v nekem nemškem mestu ob Renu, da ne pozabite. Začel je hoditi k njej, nosil ji je razne knjige, govoril ji o prirodi in Hegelu. Ali si morate predložiti položaj modistke? ona ga je imela za zvezdoslovca. Toda saj veste, sam na sebi ni napačen dečko, poleg tega je kot tujez in celo Rus ugajal dekletu. Končno je došlo sestank in zelo poetičen sestanek: v gondoli, na reki. Francozinja je bila takoj pripravljena; oblekla se je kar najlepše in šla z njim v gondolo. Tako sta se vozila kake dve uri. Kaj mislite, kaj je delal ves ta čas? Gladil je Francozinjo po glavi, zamisljeno zrl v nebo in nekolikokrat ponovil, da čuti napram njej očetovsko nežnost. Francozinja se je vrnila domov vsa iz sebe od jeze in je sama pozneje pripovedovala o tem Terlahovu. Evo, kakšen go-pod vam je to!

In Pigasov se je nasmejal. — Vi ste nepopolniji ciniki! — je pripomnila nevoljno Aleksandra Pavlovna: — vedno bolj in bolj se utrjuje v meni

prepričanje, da ne more nihče, niti oni, ki so polni graje o Rudinu, povedati nič slabe-ga o njem.

Nič slabega? Dovolite! In to, da živi vedno na tuj račun, njegovi dolgov... Mihajlo Mihajlič, gotovo si je tudi od vas kaj izposodil?

— Poslušajte, Afrikan Semjanovič! je začel Ležnjov in njegovo obličje je zado-bilo resen izraz: — vi veste, in tudi moja žena ve, da nisem bil v zadnjem času nič kaj naklonejn Rudinu in sem ga večkrat celo obsojal. Toda vplub temu (Ležnjov je naliil vsem šampanjca v kozarec) vam predlagam sledeče: ravnokar sem pili na zdravje našega dragega prijatelja in njegove neveste; sedaj predlagam, da izpijemo kozarec na zdravje Dmitrija Rudina!

Aleksandra Pavlovna in Pigasov sta za-čudena pogledala Ležnjova, a Basistov se je zdrznil, zardel v radosti in široko odprl oči.

— Jaz ga dobro poznam, — je nadaljeval Ležnjov: njegove napake so mi dobro znane. Te napake stopajo v ospredje, ker ni majhen človek.

— Rudin je genialna natural — je pristavil Basistov.

— Kar se tiče genialnosti, priznavam, je rekel Ležnjov; — toda glede nature... V tem je ravno vsa njegova nesreča, da nature v njem sploh ni... Toda ne gre se

za to. Govoriti hočem o tem, kar je dožazel, redkega v njem. V njem je entuzijazem; in to, le verujte meni, ki sem flegmatičen človek, to je najdragocenejša lastnost v naši dobi. Vsi smo postali neznošno raz-sodni, ravnodušni in hladni; zaspali smo, oledeneli in zato smo dolžni hvalo onemu, ki nas vzdrma in segreje! Čas je! Če se spominjate, Saša, sem se včasih menil s te-bojo o njem in očital sem mu hladnost.

Tedaj sem imel prav od ene strani, od druge p. aze. Njegova hladnost je v krvi — to ni njegova krivda — toda ne v glavi. On ni igralec, kakor sem ga jaz nazval, niti slepar, niti hinavec; on ne živi na tuji račun iz preračunljivosti, ampak iz otroške nebrzičnosti... Jaz sem prepričan, da bo umrl nekeje v revščini in bedi; kaj ali ga bomo zato kamenali? Sam ničesar ne na-pravi le zato, ker v njem ni nature, ni krvi; toda kdo misli, da ima pravico reči, da ni princel in ne princa nikače koristi? ali niso njegove besede vsejale mnogo do-brega semena v mlada srca, katerim ni pri-rodalo drekle kakor njemu dejanske sile in sposobnosti za udejstvitev lastnih načrtov? In vas to sem sam na sebi izkusil... Saša ve, kaj mi je bil v mladosti Rudin. Spomi-njam se, da sem tudi trdil, da ne morejo Rudinove besede delovati na človeka; toda mislil sem tedaj na ljudi, ki so meni po-dobni in so mojih let, o ljudeh, ki so se že

izživeli in katere je življenje zlomilo. Za-dostuje eden napačen ton v besedi — in za nas je vsa harmonija pokvarjena; toda po-slah mladega človeka, hvala Bogu, ni tako razvit, in tako razvajen. Če se mu zdi bi-stov tega, kar sliši, lepo, kaj mu mar ton! Ton najde v samem sebi.

— Bravo! bravo! — je vzkliknil Basistov: — kako pravično je to povedano! Kar se pa tiče Rudinovega vpliva, prisegam vam, da je ta človek ne-le sposoben, da vas zgane, ampak vas prenese v druge sfere, vam ne da obstanke, do temelja vas pre-tre, spravi vas v pravcati ogenj!

— Ali ste čuli? — je nadaljeval Ležnjov, obrniti se k Pigasovu: — kakšnih dokazov potrebujete še? Vi napadate filozofijo; ka-dar o njej govorite n emorete najti dovolj zaničljivih besed: Jaz sam je ne cenim in malo se razumem vanjo: toda ni filozofija kriva naši nesreči! Filozofske zvijače ru-mišljotine in blodnje se ne

Razglas javne dražbe. Pokusiti je treba

Županstvo trške občine Il. Bistrica namizanja, da se bo vršila dne 20. avgusta 1922 ob 11. uri predpoldne prostovoljna javna dražba približno 80 m² lesa, jelovih desk 25 mm debelih, 4 m dolge na posestvu g. Alberta Dombadiš v Il. Bistrici 43. Pregled lesa je vsakomur prost. Prodaja se bo vršila v eni sami licitaciji, najboljšemu ponuditelju proti takojšnjemu izplačilu, odnosno takojšnji polastitvi lesa. (514)

Županstvo trške občine Il. Bistrica, dne 2. avgusta 1922.

NAŠA ZALOŽBA V TRSTU

ta nova in prepotrebna književna zadruga, ki ima namen zalagati najboljše dela naših duševnih delavcev ob Adriji, je izdala kot svoje prvo delo sloviti zgod. roman Ivana Preglja

PLEBANUS JOANNES
Naročite to knjigo vsi, ki vam je nov kulturni razcvit našega ljudstva na tem ozemlju pri srcu!

Za veliko noč je izšla zbirka novel **Franceta Bevka**
FARAON
Obe knjigi je umetniško opremil slikar Tone Kralj. Cena prvi 5.50 L, drugi 5.20 L. Dobe se v Trstu pri štoki in Traniju, v Gorici pri KTD.

razne vrste testenin „PEKATETE“. Temu dišijo ene, drugemu druge, akoravno so vse izdelane iz enakega testa.

KNJIŽEVNA NOVOSTI

ŠEST MLADINSKIH IGER

Spisala Josip Ribičič in Ivan Vouk. Izdalo in založilo društvo Prosveta v Trstu. Cena broš. knjigi 5 L, vezani 7 L. — Cena posameznim snopičem 1'50 L.

I. snopič Jos. Ribičič: „Vraže“, tro-dejanka.
II. snopič Jos. Ribičič: „Škrati“, dvo-dejanka in „Pri Sv. Petru“, enodej.
III. snopič Jos. Ribičič: „Čudodelna srajca“ in „Mladje“, enodejanki.
IV. snopič Iv. Vouk: „Trije snubci“, tri slike.

Nz prodaj: v naslednjih knjigarnah:

J. Štoka, Trst, ulica Milano, Trani, Trst, ulica Cavana, Kat. tisk. dr. v Gorici, ulica Carducci, kakor tudi pri „Prosveti“, Trst, ul. Fabio Filzi št. 10, I.

Inserirajte v „Edinosti“

POZOR!

Prejel sem večjo množino prvo-vrstnih, delikatesnih mesnih konserv iz „Tovarne konserv in mesnih izdelkov na Vrhniki pri Ljubljani“, pripravnih za družine, veselice, izlete itd., posebno pa za gostilničarje na deželi, kateri ne morejo imeti vedno toplih jedil na razpolago.

Proti pošiljavi L 24 — pošljem vzorce 6 različnih konserv (guljaži, prekajeno z grah, pure, pastete itd.) s cenikom, FRANKO na vsako pošto Jul. Krajine.

Objednem priporočam svojo zalogo vina, žganja in likerjev, Matenjavaa.

Milan Žnideršič

Prestranek 512

Velika zaloga vina, žganja in likerjev

JAKOB PERHAUC

ustanovljena leta 1878

Trst, via S. T. Xydias št. 6, telefon 2-86.

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec in kranjski slivovec.

Lastni izdelki: šumeča vina kakor šampanjec, šumeči istrski refošk Lacrima Christi in druga.

Specialiteta: Jajčji konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor pristani malinovci in drugi.

Proda se

še skoro nova hiša z velikim vrtom v bližini Sv. Petra v Ljubljani. Kupec ima na razpolago tudi lepo stanovanje. Poizve se Sv. Peter 95, Ljubljana.

Županstvo Ajha

pozivlja vse v to občino pristojne, a izven iste živeče osebe, da predložijo tukajšnjemu občinskemu uradu najkasneje do 15. avgusta t. l. družinske liste izstavljene od občinskega (župniškega) urada one občine, kjer sedaj st. nu ejo.

Te liste rabi županstvo v svrhu se-stave seznama občanov, ki zadobijo italijansko državljanstvo po polnem pravu.

Župan: Miha Mavrič.

Dr. A. GRUSOVIN

specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na du-najskih klinikah.

Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.

Gorica (Piazza grande) Travnik hiša Paternoli. 60)

Srebrne krone in zlato pla-čujem po najvišjih cenah

ALOJZIJ POVN

Trst, Piazza Garibaldi št. 2

(prej Barriera)

Tržaška zadruga delavcev

za majoliko in izdelovanje podov

reg. zadruga z o. z.

Trst, Via dell' Olmo št. 6.

PODRUŽNICI:

Gorica Monfalcone

Via Garibaldi št. 20 Via Friuli št. 611

Zaloga in delavnica majoličnih

peči in štedilnikov.

Izbera majoličnih plošč za stene

in keramičnih plošč za pode.

Prevzema se delo v okolici

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, stekla, lesa in emailirane porcel.

TRST — Piazza San Giovanni

AMBULATORIJ

za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni

D.ra G. & A. De Leo

Specialista spopolnjena na pariški kliniki

Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja cev in kapavca.

Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj.

Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.

Gorica, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzetta) 8

ETERNIT,

to se pravi po slovensko

VEČNA STREHA.

Zastopstvo in zaloga

K. KANALC, Sv. Peter na Krasu.

Predno se odločite za kritje streh, vprašajte

za vzorce in proračun. (486)

Razglas

o prostovoljni javni dražbi.

V nedeljo, dne 6. avgusta t. l. se bode

prodalo na prostovoljni javni dražbi

nekdanje Poljšakovo premoženje, sedaj

lastnina Družbe Sv. Cirila in Metoda,

ležeče v Žapužah, občina Šturije z vsemi

premičninami in solastninskimi pravicami do

skupnih zemljišč v katastrskih občinah Štu-

rije, Vodice in Kovk. Najprej se bodo pro-

dajale posamezne parcele, na zadnje pa se

bode poskusil doseči višji ponudek skupno

za celo posestvo.

Dražbeni pogoji so na vpogled med urad-

nimi urami v notarski pisarni v Ajdovščini.

Dražba se bo vršila v Poljšakovi

hiši v Žapužah in se bo pričela ob

9. uri predpoldne.

Artur Lokar, notar v Ajdovščini

kot sodni komisar. (507)

PODRUŽNANA MANUFAKTURNA TVRDKA

M. AITE

Trst — Via Mazzini št. 37 (prej Via Nuova) — Trst

načinjena cenj. odjemalcem, da se je preskrbela z veliko izbero blaga za moške in ženske

obleke, platna, bombaževine, volnenih odev, zimice in vatranih odev lastnega izdelka, trila,

volne in žime, izdelanega perila kakor tudi vsakovrstnih pletenin. Istočasno naznanja, da

je preskrbljena z bogato izbero vseh potrebščin za pomlad in poletje po najzmernejših cenah.

ALESSANDRO LEVI-MINZI

via dei Rettori 1

in

la Malcanton

7-13

Absolutno

konkuren-

čne cene. 67)

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in

njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi,

Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu,

Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: Frank Sakser State Bank.

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.

Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih

sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio št. 5 — Via S. Nicolò št. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.

Trgovsko-obrtna zadruga

v Trstu

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 3, I.

Obrestuje navadne hranilne vloge po

5%

vloge, vezane na trimesečno odpoved

po 5 1/2% ako znašajo 20-30.000 Lit.

po 6% ako znašajo 30-40.000 „

po 6 1/2% ako presegajo 40.000 „

Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune

Posoja hranilne pušice na dom.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega

premoženja nad 2300 zadrugnikov,

vredno nad 50 milijonov lir.

Daje posojila na poroštvo, zastavo

vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Uradne ure od 8—13.

Tel. št. 16-04. Tel. št. 16-04.

Naročajte in širite

„EDINOST“

Najstarejši slovenski denarni zavod.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torrebiana št. 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na

knjižice, vloge na tekoči račun in vloge

za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Daje posojila na knjižice, menjice, za-

stave in osebne kredite. — Obrestna

mera po dogovoru.

Uradne ure za stranke od 9 do 13.

Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt

Št. telef. 25-67.

Tiskarna „Edinost“ v Trstu

izvršuje vsa tiskarska dela točno in solidno

Prostori tiskarne se nahajajo v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu.

Vogel via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11

Izvršuje vse bančne posle.

Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje

jugoslovanske krone. — Izvršuje nakazila SHS kron v Jugoslavijo.

Sprejema SHS krone na obrestovanje po dogovoru.

Vloge na knjižice v Lirah obrestuje

po 3 3/4 % netto

Vloge na tekoče račune po 4 1/2 %

Vezane vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.

Glavni sedež banke: LJUBLJANA.

Podružnice: Gorica, Maribor, Celje, Kranj, Ptuj, Brežice, Novisad,

Sarajevo, Split, Metković.

Delniška glavica: SHS kron 50.000.000.—

Rezervni zaklad: „ 45.000.000.—

Tel. št. 5-18. Uraduje od 9-13.